

Hvad ser du?

Hvis vi længes efter *fornyelse*, bør vi spørge, hvor vejen til fornyelse går. Vi skal ikke spørge andre derom, men Gud.

Han peger da på *sandhedens* vej og begynder med sandheden om *os selv* og *vort hidtidige arbejde* for ham. Lad os derfor kalde vejen til fornyelse for *selverkendelse*.

*

Jeg skal ikke sige meget om den *personlige* erkendelse, bl.a. fordi jeg har nok at sige til mig selv. Jeg står under en desto strengere dom og bæver ved tanken derpå. Om nogen, har jeg brug for dobbelt nåde.

Men lad mig sige lidt om *vort fælles arbejde* for Herren. Med *vort fælles arbejde* mener jeg kristenhedens fælles gerning, thi vi har et medansvar for hverandre ud over menighedsgrænserne.

Lad os begynde med at lægge vor sårbarhed og nærtagenhed af. Lad os ikke blive fornærmede, når der stilles spørgsmålstegn ved, om arbejdet nu også var så vidunderligt og herligt, som det udgives for.

Lad os tage imod kærlighed til sandheden. Hvordan skulle vi ellers få fornyelse? Hvis Herren har noget at udsætte på *vort arbejde*, hvordan skal vi da få sand vækkelse, når vi afviser hans kritik og bare fortsætter.

Jeg ved godt, at man skal afholde sig fra at sige: »MON?« når det drejer sig om Herren, men en sund, uhøjtidelig skepsis m.h.t. menneskers store ord behøver ikke at være skadelig.

*

Ungdommen har fået en fremtrædende plads i menighedslivet mange steder. *Mon* det er Guds vilje? *Mon* det har ført til op-højelse af vidnesbyrdet om Herren? *Mon* det har været til gavn for de unge selv?

Det er sandt, at *David* og *Jeremias* og *Timoteus* var unge mænd, da Herren kaldte dem til sin tjeneste – men *mon* de mangfoldige unge ligner dem?

De unge træder i dag frem med kor-sang, drama og anden optræden. *Mon* Herrens hellighed og ydmyghed kommer til udtryk derved? *Mon* de sørgende og grædende og lidende får hjælp derved (det er jo dem, vi først og fremmest skal nå)?

Hundredvis unge bliver sendt verden rundt for at evangelisere. *Mon* Herren står bag dette?

Jeg siger kun *mon?* – jeg er ikke i stand til at besvare disse spørgsmål udtømmende, selvom jeg har en overbevisning om meget og meget – og jeg ønsker ikke at såre hverken unge eller ældre – jeg ønsker kun at skaffe plads for den *selverkendelse*, som er en afgørende del af kærligheden til sandheden, uden hvilken vejen til fornyelse er spærret.

*

Kristenheden er gennemgående behersket af den tanke, at man skal være *positiv*. Man må ikke være negativ. I overensstemmelse hermed roser man hinanden temmeligt meget. De unge, som jeg har sagt lidt om, roses meget. Og mange menigheder roser sig selv. Man taler positivt om alt, hvad man sætter i gang.

Mon det er gavnligt for sandheden? Et eksempel: Hvis vi har taget fejl og sat noget i gang, som ikke udsprang af Guds vilje, skal vi så tale positivt om det – forsvare det – skal vi dække over vore fejltagelser?

Et andet eksempel: Når unge træder frem (f.eks. med drama eller rock), skal vi så tale positivt om det, eller skal vi tale sandt? Hvad er til gavn for de unge, for vidnesbyrdet, for os selv?

Et tredje eksempel: Når menighederne lover helbredelser, og de ikke sker, skal vi da tale positivt eller sandt herom? Skal vi med andre ord erkende?

Her kunne eksempel efter eksempel anføres. Positiv omtale har ophobet en mængde usandhed i kristenheden. Det gør selverkendelsen svær.

*

Kristenheden udgiver mange *blade* og *tidsskrifter* – jeg selv udgiver dette.

Mon denne del af *vort arbejde* er fyldestgørende i Herrens øjne, eller har han noget at udsætte på det?

Har vi været sanddru – eller har vi kun været positive – måske især positive overfor *vort eget*?

Hvad med de mange *menighedsblade*? Vi skal jo aflægge regnskab for vore ord.

*

Hvad med det kristne *skolearbejde*? *Mon* ikke enhver forstander, enhver lærer, enhver ansvarlig bør spørge Herren, om arbejdet har været fyldestgørende – om

eksemplet for børnene har været det – om skolens standard stadig højnes til Guds ære, til velsignelse og gavn for eleverne og til et vidnesbyrd for omverdenen.

*

Man skal være positiv – og man skal også være *aktiv* – det er blevet to kodeord i mange forsamlinger.

Mon den megen aktivitet virkelig er et vidnesbyrd om vor korsfæstede og opstandne Herre og Frelser?

Mon begrebet aktivitet overhovedet har bibelsk støtte?

Mon den megen reklame for aktiviteten fremkalder ærefrygt for Gud?

*

Gud er *dommens* Gud, og dommen begynder med hans hus, menigheden, altså *os*. Men det har altid været menighedens ulykke, at den ligesom Israel afviste Guds domme og holdt fast på sin egen opfattelse.

Hver gang en menighed virkelig ydmyger sig under sandheden om den, finder den ny nåde hos Herren. Men ydmyger den sig ikke, bliver den behersket af *stivsind*. Det blev *Israels* folks ulykke – og det kan blive vor!

Stivsind opstår lidt efter lidt, alt som man vænner sig til at tænke og tale positivt i stedet for sandt. Den positive indstilling godkender, hvad Gud ikke godkender – den bifalder, hvad Gud forkaster – fortsætter man hermed i årevis, er man blevet døv for sandheden, ja fjendtlig imod den – man er blevet *stivsindet*. Vel kan man indrømme, at alt nok ikke har været, som det burde være, og at der er nogle mangler hist og her, men bøj sig betingelsesløst under Guds sandhed, kan man ikke mere – dertil er sindet blevet for stift – det er ude af stand til at forstå andet end det *relative* – at noget er *absolut* forekommer »ukærligt!«

Når denne ulykkelige tilstand er indtrådt i en menighed, er sand vækkelse og fornyelse udelukket. Aktiviteten fortsætter og forøges formentlig – men verdens tankegang og tidens ånd holder sit triumferende indtog!

*

Gud ønsker som regel ikke visse forbedringer eller ændringer af *vort arbejde* for

ham, thi han er *dommens og nådens* Gud. Han nedbøjer i støvet og oprejser. Han ydmyger og ophøjer. Han siger Nej – og han siger Ja – men han siger ikke både-og!

Det glemmer vi alt for hurtigt – og så vænner vi os til det relative og til at tænke positivt i stedet for sandt.

Hver eneste sammenkomst, være sig i private hjem eller ved offentlige gudstjenester og møder, står under Den Absoluttes opsyn – Han, der kun siger Ja til det, der udgår fra Ham selv, og Nej til alt andet, hvor positivt vi end tænker om det.

Hvis vi lod Ham komme til orde og lod Ham bedømme vort arbejde *dagligt*, da ville vi hurtigt blive færdige med at tænke positivt og være aktive.

Da ville vi lære *Ham* at kende – og mon vi har noget større behov end just at kende Ham, som Han er, og som Han virker?

Da ville vi lære *evangeliet* at kende – og mon evangeliske kristne har noget større behov end at kende evangeliet?

Da ville Guds majestæt åbenbares os – og vi ville falde på vort ansigt og mærke hans *domme* over vort arbejde for ham – vor positive tænkning med al dens selvros og menneskeros, forløjethed og falskhed. Vort hjerte ville bryde sammen!

Vi ville også lære hans *nåde* at kende, som den i sandhed er – ikke længere som en seen igennem fingre med alle vore påfund og frembringelser – men en dom over dem – og derpå en *helt ny begyndelse* i overensstemmelse med Hans vilje og på Hans vej.

Så radikalt er evangeliet, og så radikal må tjeneste for Ham være, hvis den skal være evangelisk.

Men det bøjer stive sind og stive nakker sig ikke under. Hellere fortsætte i det uendelige end at blive afsløret, dømt – og benådet!

*

Stille alt kød! Sådan lyder det i Guds' helige ord. *Hold inde og kend, at JEG er HERREN!*

Her er ikke tale om en ganske kortvarig stilhed, der hurtigt er overstået, men om en holdning, der altid er forudsætningen for, at man kan kende Herren – kende ham på alle sine veje – kende Ham i alt sit arbejde.

Kun i stilheden for Gud får erkendelsen, både selverkendelsen og Guds-erkendelsen, d.v.s. sandheden magten – og kun den kommer med fornyelse.

Ingen af os slipper uden om ydmygelsen – altså den *absolute* ydmygelse!

Men tænk, at den baner vej for Guds herlige nåde i al dens fornyende og helli-

gende kraft!

*

Jeg fik i julegave bogen om nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer* – og jeg læste den straks og oplevede, at man kan lære meget af mennesker, som har båret et stort ansvar, været igennem dybe kriser og udrettet det overordentlige.

Erik Hoffmeyer har formentlig mere end nogen anden æren for, at der nu står respekt om den danske krone. Hans holdning har fra ungdommen været den, at *man ikke skal beskyttes, når der opstår vanskeligheder, men man skal udvikle sig gennem dem og således overvinde dem*. I mange år løste regeringerne vort lands økonomiske problemer ved at devaluere kronen. Det gav de eksporterende erhverv den fordel, at nu blev danske varer billigere i udlandet. De fik altså en let vunden konkurrencefordel. Men de blev ikke af nøden tvunget til at udvikle sig, at tænke i nye baner, at forny sig – og snart var devalueringens fordele opbrugte!

Da en mig nærtstående person hørte det, sagde han: »Det gælder i virkeligheden på alle livets områder!«

Ja, vi skal ikke beskyttes!

Er kristenheden enig heri?

*

Siden 1982 har regeringerne, vejledet af nationalbankdirektøren, fastholdt kronkursen og ikke taget devalueringemetoden i anvendelse. Når andre lande devaluerede, var det før i tiden den almindelige antagelse, at så devaluerede Danmark også, især når det var England og de andre nordiske lande, der gjorde det – men den tid er, takket være Erik Hoffmeyer, forbi – og kommer forhåbentlig ikke igen!

Det er fristende for enhver regering at devaluere, når en økonomisk krise plager samfundet, thi derved opnår man nogle hurtige »positive« resultater. Der skulle derfor megen fasthed og megen kyndighed til fra nationalbankdirektørens side for at få politikerne til at indse, at lette løsninger ikke altid er de bedste. Siden 1982 har fast-krone-politikken ligget fast!

Havde Erik Hoffmeyer ikke været så agtet i udlandet, som han er, havde udlandet næppe troet på regeringernes erklæringer herom – men nu tror de på dem, thi man har virkelig stået fast!

Det er klart, at når andre lande devaluerer, bliver det sværere for vore eksport-erhverv – ja, men disse vanskeligheder skal udnyttes – thi vanskeligheder kan drive til fornyelse, yderligere fremgang, kort sagt til dygtiggørelse, blot man ikke giver op!

*

I bogen om Erik Hoffmeyer bliver betegnelsen *integritet*, ubestikkelighed, ærlighed, redelighed og beskedenhed ofte anvendt om ham. Man kunne efter min mening også sige *personligt mod*.

Han har haft dybe sorger – men han har i de smerteligst tænkelige erfaringer søgt at få noget smukt ud af dem. Det er således ikke blot i økonomiske og erhvervsmæssige kriser, han mener, at man skal udvikle sig, men også i livets smerter og sorger.

*

Da jeg læste bogen, som efter min mening er lidt for journalistisk præget både sprogligt og indholdsmæssigt, følte jeg mig lille i sammenligning med ham – og jeg anses endda for en kristen leder!

Jeg følte også, at meget af mit arbejde er for amatør-mæssigt – for letkøbt.

Det har betydet meget for vort land, at han i tredivede år styrede pengepolitikken og fik så afgørende en indflydelse på hele den økonomiske politik.

At han er ganske usnobbet og uhøjtidelig, er næsten en selvfølge.

*

Ikke beskyttes, men udvikles gennem vanskeligheder – det er i virkeligheden enhver kristens vej.

Jo, børnene skal beskyttes – men vi andre skal det ikke. Den dag kan komme, før end vi ved det, da staten ikke beskytter kirkerne, men forfølger dem. Hvad da?

Det begynder måske med, at staten inddrager alle økonomiske fordele for kristent arbejde. Hvad da?

*

Det forekommer mig desværre, at mange kirker og forsamlinger allerede har vænnet sig til devalueringemetoden – altså nedskrivningen af de bibelske værdier.

Enhver forfladigelse af evangeliet er en åndelig devaluering. Skal man tænke positivt herom?

Når populære metoder tages i anvendelse for at fremme Guds sag, er det også en åndelig devaluering. Hvorledes skal man tænke herom?

Ak, kristenheden er så glad for devalueringer, at der snart ingen respekt står om den, når den forsikrer, at den kender sandheden!

Kristenheden har gjort sig til eet med den sløve del af verden, der foretrækker lette og populære løsninger. Hvordan skal kirkerne kunne aflægge et overbevisende

vidnesbyrd for en mand som Erik Hoffmeyer? Mon han lader sig »charmere« ind i sandheden ved lidt rock eller drama eller mimen eller andre påfund, og skal han tænke positivt om dem? Mon råb og skrig og larm vil knock-oute ham, så han ikke kan andet end føle, at her får han svar på de dybe spørgsmål, hans sorger og savn har vakt i ham?

Vi har som kristne snarere grund til at skamme os end til at brovte!

*

Selverkendelse er det sidste, menighederne går med til, men det er det første skridt på vejen til sand fornyelse.

Lad os høre op med al den ros og al den positive tænkning og omtale! Lad os blive sanddru!

Det var til fromme mennesker, der var kommet til tro på ham, Jesus engang sagde: »Mig tror I ikke, fordi jeg siger sandheden« (Johs. 8,45).

*

De hårdt prøvede kan altid lære os noget. En af dem er *Anna Ladman*, født i 1936. Hun voksede op i en kristen familie, men giftede sig med en vantro mand, der bragte store trængsler ind over hende, fordi det viste sig, at han var psykisk syg. Det førte til hendes omvendelse og til, at hun midt i sine lidelser fandt trøst hos Gud.

Hun fik en søn, og hun ville naturligvis, at han også skulle blive kristen – ja, det blev hendes største og hedeste ønske. Men jo ældre han blev, des mere fjernede han sig fra Gud – og det føjede en endnu

større smerte til alle hendes trængsler. Derfor bad hun Gud om at frelse ham, om det så skulle koste hende livet.

Hendes mand mishandlede hende forfærdeligt, og en dag, da deres ægteskab var 14 år gammelt, greb han en økse for at slå hende ihjel. Han sigtede efter hendes hoved, men hun løftede begge arme for at væрге sig – og da hun blev indbragt på sygehuset, måtte lægerne amputere dem begge fra albuen.

Da råbte hun til Gud: »Hvorfor skal jeg lide dette? Det var bedre for mig at dø!« Livet havde mistet al betydning for hende. Tiden gik imidlertid; en skare unge mennesker aflagde hende besøg, og hendes søn, der var begyndt at pleje hende, lyttede til de unge, når de læste af Bibelen og sang. Det førte noget senere til, at nu kom også han til troen. Da bønfuldt Anna sin himmelske Fader om forladelse, fordi hun havde knurret. Hun havde gerne villet dø for sin søns frelse, men Gud havde ladet hende beholde livet.

Så bad hun Gud om hjælp til selv at kunne klare sig, så hun kunne klæde sig på og koge en ganske enkel suppe. Det var svært at lære med de primitive proteser, der var fæstnet til hendes overarme. Men Gud besvarede også denne bøn. Sammen med sin søn har hun nu selv forbedret proteserne, så hun er i stand til adskilligt mere. Hun klarer nu vasken og laver mad for hele familien (hendes mand er død). Sønnen har ægtet en troende pige og har to børn.

Hun fejrer huset, passer på børnene og arbejder i haven. Mennesker, der har været igennem lignende operationer, besøger hende, og for at lære af hende skriver de

til hende, og hun besvarer deres breve.

»Nu er jeg meget lykkelig!« siger hun, »min søn er en kristen; han har en dejlig familie, og jeg kan hjælpe ham. Ofte mangler jeg visdom og tålmodighed, men jeg beder min himmelske Fader derom og modtager det så. Nu er jeg helt og fuldt tilfreds og beder ikke Gud om mere!«

*

Dette har jeg oversat fra et tysk missionsblad, og det ledte mine tanker helt tilbage til min barndom, til den eneste troende i hele vor familie, en af ledegigt plaget tante, som vi børn ikke brød os om at se på, fordi hendes legeme var så misdannet. Men hendes latter kan jeg endnu høre, og hendes glæde lyste fra hende. Og mine tanker gik til flere hårdt prøvede, men hjertens tilfredse Guds børn. Ingen har vidnet mere overbevisende for mig end de.

De findes rundt omkring, og jeg håber, at du kender en sådan. De kan give dig noget, som du måske aldrig kan få ved møderne og Gudstjenesterne.

Hos dem går dette ord stærkere i opfyldelse end ved de allerfleste møder: Guds kraft fuldkommes i vor svaghed!

*

Man kan ikke bebrejde ungdommen, at den ikke kender dette. Men man sørger over, at så megen kristelig halløj har fortrængt korsets evangelium og korsets Ånd fra mange kirker og forsamlinger.

*